

CLASA A VIII-A

Inegalități în mulțimea numerelor reale

Se spune că relația care guvernează cu adevărat matematica este cea de inegalitate, egalitatea fiind un caz special. Cunoașterea rezultatelor de bază, a inegalităților remarcabile și a tehnicilor cu aplicabilitate largă este neapărat necesară.

Amintim proprietățile fundamentale ale relației „ $\leq$ ” în mulțimea **R**.

1. $a \leq a$, oricare ar fi $a \in \mathbf{R}$
2. dacă $a \leq b$ și $b \leq a$ atunci $a = b$
3. dacă $a \leq b$ și $b \leq c$ atunci $a \leq c$
4. dacă $a \leq b$ atunci $a + c \leq b + c$
5. dacă $a \leq b$ și $c \geq 0$ atunci $ac \leq bc$
6. dacă $a \leq b$ și $c < 0$ atunci $ac \geq bc$ și $\frac{a}{c} \geq \frac{b}{c}$
7. dacă $a \leq b$ și $c \leq d$ atunci $a + c \leq b + d$
8. dacă $0 \leq a \leq b$ și $0 \leq c \leq d$ atunci $0 \leq ac \leq bd$
9. dacă $0 \leq a \leq b$ atunci $a^2 \leq b^2$
10. $x^2 \geq 0$, oricare ar fi $x \in \mathbf{R}$
11. dacă $a > 0$, $|x| \leq a \iff x \in [-a, a]$
12. dacă $a > 0$, $|x| \geq a \iff x \in (-\infty, -a] \cup [a, +\infty)$

În această lucrare vom face dese trimiteri la inegalități clasice pe care le vom trece în revistă, vom prezenta inegalități simple și diferite forme ale lor care pot fi folosite în alte exerciții.

Inegalități remarcabile

1. dacă $a > 1$, atunci $a^k > a^{k-1}$, oricare ar fi $k \geq 1$

$0 < a < 1$, atunci $a^k < a^{k-1}$, oricare ar fi $k \geq 1$

2. dacă $a \leq b$, atunci $(a^m - b^m)(a^n - b^n) \geq 0$, oricare ar fi $m, n \in \mathbf{N}$

3. $a + \frac{1}{a} \geq 2$, oricare ar fi $a > 0$

4. $a + \frac{1}{a} \leq -2$, oricare ar fi $a < 0$

5. $(a + b)\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b}\right) \geq 4$, oricare ar fi $a, b \in (0, +\infty)$

6. $(a + b + c)\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c}\right) \geq 9$, oricare ar fi $a, b, c \in (0, +\infty)$

7. $\frac{1}{2\sqrt{k}} < \frac{1}{\sqrt{k} + \sqrt{k-1}} = \sqrt{k} - \sqrt{k-1}$ și $\frac{1}{2\sqrt{k}} > \frac{1}{\sqrt{k} + \sqrt{k+1}} = \sqrt{k} - \sqrt{k+1}$

8. $\frac{a^2 + b^2}{2} \geq \left(\frac{a+b}{2}\right)^2$, oricare ar fi $a, b \in \mathbf{R}$

9. $\frac{a^2 + b^2}{a+b} \geq \frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab} \geq \frac{2}{\frac{1}{a} + \frac{1}{b}}$, oricare ar fi $a, b > 0$

10. $a^2 + b^2 + c^2 \geq ab + ac + bc$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}$

11. $3(a^2 + b^2 + c^2) \geq (a + b + c)^2$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}$

12. $\frac{a^2 + b^2 + c^2}{a+b+c} \geq \frac{1}{3}(a + b + c)$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}_+^*$

13. $\sqrt{a+b+c} \geq \frac{\sqrt{3}}{3}(\sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c})$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}_+$

14. $n(a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2) \geq (a_1 + a_2 + \dots + a_n)^2$, oricare ar fi $a_i \in \mathbf{R}, i = \overline{1, n}$

15. $\frac{a^n + b^n}{2} \geq \left(\frac{a+b}{2}\right)^n$, oricare ar fi $n \in \mathbf{N}$ și $a, b > 0$

16. dacă $0 < \frac{a}{b} < 1$, atunci $\frac{a}{b} < \frac{a+r}{b+r}$, oricare ar fi $r > 0$

dacă $1 < \frac{a}{b}$, atunci $\frac{a}{b} > \frac{a+r}{b+r}$, oricare ar fi $r > 0$

17. $|a \pm b| \leq |a| + |b|$, oricare ar fi $a, b \in \mathbf{R}$

18. $||a| - |b|| \leq |a - b|$, oricare ar fi $a, b \in \mathbf{R}$

$$\frac{1}{n^2} = \frac{1}{n \cdot n} \leq \frac{1}{(n-1)n} = \frac{1}{n-1} - \frac{1}{n}$$

19.

20. dacă $x, y \in \mathbf{Z}$ și $x < y$, atunci $x + 1 \leq y$

21. dacă $x_1, x_2, \dots, x_n \geq 0$ și $x_1 + x_2 + \dots + x_n = k$ (constant), atunci produsul

$x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n$ este maxim când $x_1 = x_2 = \dots = x_n = \frac{k}{n}$

22. dacă $x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n = k$, atunci suma $x_1 + x_2 + \dots + x_n$ este minimă când

$x_1 = x_2 = \dots = x_n = \sqrt[n]{k}$

23. Inegalitatea mediilor

$$\frac{n}{\frac{1}{a_1} + \frac{1}{a_2} + \dots + \frac{1}{a_n}} \leq \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot \dots \cdot a_n} \leq \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n}$$

unde $a_i > 0, i = \overline{1, n}$, cu egalitate $\Leftrightarrow a_i = a_j$

O consecință imediată $(a_1 + a_2 + \dots + a_n) \left(\frac{1}{a_1} + \frac{1}{a_2} + \dots + \frac{1}{a_n} \right) \geq n^2$

24. Inegalitatea lui Cauchy – Buniakovsky – Schwartz

$$(a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2)(b_1^2 + b_2^2 + \dots + b_n^2) \geq (a_1b_1 + a_2b_2 + \dots + a_nb_n)^2,$$

unde a_i și $b_i \in \mathbf{R}, i = \overline{1, n}$. Egalitate dacă și numai dacă $\frac{a_i}{b_i} = \frac{a_j}{b_j}$, oricare ar fi $i, j = \overline{1, n}$.

25. dacă $n \geq 2, a_i > 0, i = \overline{1, n}$ atunci $\min a_i \leq m_{arm} \leq m_g \leq m_a \leq \max a_i$

26. Inegalitatea lui Minkowski

$$\sqrt{(x_1 + y_1)^2 + \dots + (x_n + y_n)^2} \leq \sqrt{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2} + \sqrt{y_1^2 + y_2^2 + \dots + y_n^2},$$

oricare ar fi $x_i, y_i \in \mathbf{R}, i = \overline{1, n}$

27. Inegalitatea lui Cebîșev

Dacă $\begin{matrix} a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_n \\ b_1 \leq b_2 \leq \dots \leq b_n \end{matrix}$ atunci $(a_1b_1 + \dots + a_nb_n) \geq \frac{1}{n} (a_1 + \dots + a_n)(b_1 + \dots + b_n)$

Dacă $\begin{matrix} a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_n \\ b_1 \geq b_2 \geq \dots \geq b_n \end{matrix}$ atunci $a_1b_1 + \dots + a_nb_n \leq \frac{1}{n} (a_1 + a_2 + \dots + a_n)(b_1 + b_2 + \dots + b_n)$,

$a_i, b_i \in \mathbf{R}$.

1) Sa se demonstreze ca daca $x, y \in \mathbf{N}$, $x > 2$ si $y \geq 2$ atunci $x + y < xy$.

Solutie: $x+y < xy \Leftrightarrow \frac{x+y}{xy} < 1 \Leftrightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{y} < 1$

Din $x > 2$ si $y \geq 2 \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{y} < \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$

2) Sa se arate ca $2^n \geq n + 1$, oricare ar fi $n \in \mathbf{N}^*$.

Solutie: Se demonstreaza ca $\frac{m}{m+1} \geq \frac{1}{2}$, $m = \overline{1, n}$ si obtinem

$$\frac{1}{2} \geq \frac{1}{2}; \frac{2}{3} \geq \frac{1}{2}; \frac{3}{4} \geq \frac{1}{2}; \dots; \frac{n}{n+1} \geq \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdot \dots \cdot \frac{n}{n+1} \geq \frac{1}{2^n} \Leftrightarrow \frac{1}{n+1} \geq \frac{1}{2^n} \Leftrightarrow 2^n \geq n + 1$$

3) Daca $a, b, c \in \mathbf{R}_+^*$, atunci $\frac{a+b}{a+b+c} < \frac{a}{a+c} + \frac{b}{b+c}$.

Solutie: $\frac{a+b}{a+b+c} = \frac{a}{a+b+c} + \frac{b}{a+b+c} < \frac{a}{a+c} + \frac{b}{b+c}$.

4) Sa se demonstreze ca:

$$\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2} < \frac{3}{4}$$

Soluție:

$$\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2} < \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{(n-1)n} = \frac{1}{4} + \frac{1}{2} - \frac{1}{3} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{n-1} - \frac{1}{n} = \frac{1}{4} + \frac{1}{2} - \frac{1}{n} < \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = \frac{3}{4}$$

5) Sa se demonstreze ca:

$$\frac{1}{2} < \frac{1}{101} + \frac{1}{102} + \dots + \frac{1}{200} < 1$$

Soluție: $\frac{1}{101} + \frac{1}{102} + \dots + \frac{1}{200} > \frac{1}{200} + \frac{1}{200} + \dots + \frac{1}{200} = \frac{100}{200} = \frac{1}{2}$

$$\frac{1}{101} + \frac{1}{102} + \dots + \frac{1}{200} < \frac{1}{101} + \frac{1}{101} + \dots + \frac{1}{101} = \frac{100}{101} < 1$$

6) Sa se demonstreze ca :

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{6} \cdot \dots \cdot \frac{99}{100} < \frac{1}{10}$$

Soluție: daca $0 < a < b$, atunci $\frac{a}{b} < \frac{a+k}{b+k}$, $k > 0$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} < \frac{2}{3} \quad \frac{3}{4} < \frac{4}{5} \quad \dots \quad \frac{99}{100} < \frac{100}{101} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \dots \cdot \frac{99}{100} < \frac{2}{3} \cdot \frac{4}{5} \cdot \dots \cdot \frac{100}{101} \quad \left(\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \dots \cdot \frac{99}{100} \right)$$

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \dots \cdot \frac{99}{100} \right)^2 < \frac{1}{101} < \frac{1}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \dots \cdot \frac{99}{100} < \frac{1}{10}$$

7) $a, b > 0, n \in \mathbf{N}^* \Rightarrow \left(1 + \frac{a}{b}\right)^n + \left(1 + \frac{b}{a}\right)^n \geq 2^{n+1}$

Soluție:

$$\left(1 + \frac{a}{b}\right)^n + \left(1 + \frac{b}{a}\right)^n \geq 2 \sqrt{\left(1 + \frac{a}{b}\right)\left(1 + \frac{b}{a}\right)} = 2 \sqrt{2 + \frac{a}{b} + \frac{b}{a}} \geq 2 \sqrt{(2+2)^n} = 2 \sqrt{2^{2n}} = 2^{n+1}$$

8) Oricare ar fi $a, b \in \mathbf{R} - \{0\}, \left|\frac{a}{b} + \frac{b}{a}\right| \geq 2$

Soluție: $\left|\frac{a}{b} + \frac{b}{a}\right| \geq 2 \Leftrightarrow \frac{a^2 + b^2 - 2|b| \cdot |a|}{|ab|} \geq 0 \Rightarrow \frac{(|a| - |b|)^2}{|ab|} \geq 0$. Egalitate pentru

$a = \pm b$.

9) $f(x) = x^{16} - x^{13} + x^{12} - x^5 + x^2 - x + 1$. Sa se demonstreze ca $f(x) > 0$,

oricare ar fi $x \in \mathbf{R}$.

Soluție: pentru $x < 0$, $f(x)$ este suma de termeni pozitivi

$$\text{pentru } x \in [0,1], f(x) = (1-x) + x^2(1-x^3) + x^{12}(1-x) + x^{16} > 0,$$

oricare ar fi $x \in \mathbf{R}$.

$$\text{pentru } x > 1, f(x) = x^{13}(x^3 - 1) + x^5(x^3 - 1) + x(x - 1) + 1$$

$\Rightarrow f(x) > 0$, oricare ar fi $x \in \mathbf{R}$.

10)
$$\sqrt{x+1} + \sqrt{2x-3} + \sqrt{50-3x} \leq 12$$

Soluție: $a + b + c \leq \sqrt{3(a^2 + b^2 + c^2)}$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}_+$

$$\sqrt{x+1} + \sqrt{2x-3} + \sqrt{50-3x} \leq \sqrt{3(x+1 + 2x-3 + 50-3x)} = \sqrt{3 \cdot 48} = 12$$

11) Dacă $x, y, z > 0$, atunci $\sqrt{x(y+z)} + \sqrt{y(z+x)} + \sqrt{z(x+y)} \leq \sqrt{2}(x+y+z)$.

Soluție: Inegalitatea mediilor

$$\sqrt{2x(y+z)} \leq \frac{2x+y+z}{2}$$

$$\sqrt{2y(z+x)} \leq \frac{2y+z+x}{2}$$

$$\sqrt{2z(y+x)} \leq \frac{2z+x+y}{2}$$

_____ +

$$\sqrt{2x(y+z)} + \sqrt{2y(z+x)} + \sqrt{2z(y+x)} \leq 2(x+y+z)$$

$$\sqrt{2} \left(\sqrt{x(y+z)} + \sqrt{y(z+x)} + \sqrt{z(y+x)} \right) \leq 2(x+y+z)$$

12) Dacă $a, b, c > 0$, atunci $\frac{a}{b+c} + \frac{b}{a+c} + \frac{c}{a+b} \geq \frac{3}{2}$.

Soluție: Notăm $b + c = x$, $c + a = y$ și $a + b = z$

$$2(a+b+c) = x+y+z$$

$$a+b+c = \frac{x+y+z}{2}$$

$$a = \frac{x+y+z}{2} - x \Rightarrow a = \frac{y+z-x}{2}$$

$$b = \frac{x+y+z}{2} - y \Rightarrow b = \frac{x-y+z}{2}$$

$$c = \frac{x+y-z}{2}$$

$$\begin{aligned} \frac{a}{b+c} + \frac{b}{c+a} + \frac{c}{a+b} &= \frac{y+z-x}{2x} + \frac{x-y+z}{2y} + \frac{x+y-z}{2z} \\ &= \frac{1}{2} \left(\frac{y}{x} + \frac{z}{x} - 1 + \frac{x}{y} - 1 + \frac{z}{y} + \frac{x}{z} + \frac{y}{z} - 1 \right) \\ &= \frac{1}{2} \left(\frac{y}{x} + \frac{x}{y} + \frac{z}{x} + \frac{x}{z} + \frac{y}{z} + \frac{z}{y} - 3 \right) \geq \frac{1}{2} (6 - 3) = \frac{3}{2} \end{aligned}$$

13) $\frac{x^2}{y^2} + \frac{y^2}{z^2} + \frac{z^2}{x^2} \geq \frac{x}{z} + \frac{y}{x} + \frac{z}{y}$, oricare ar fi $x, y, z > 0$.

Folosim inegalitatea $a^2 + b^2 + c^2 \geq ab + ac + bc$

14) $\sqrt{(a+c)^2 + b^2} + \sqrt{(a-c)^2 + b^2} \geq 2\sqrt{a^2 + b^2}$, oricare ar fi $a, b, c \in \mathbf{R}$.

Soluție: Folosim inegalitatea Mincowski

$$\sqrt{(a+c)^2 + b^2} + \sqrt{(a-c)^2 + b^2} \geq \sqrt{(a+c+a-c)^2 + (b+b)^2} = \sqrt{4(a^2 + b^2)}$$

15) Aratati ca daca $a, b > 0$, $a + b = 1$, atunci $\left(a + \frac{1}{a}\right)^2 + \left(b + \frac{1}{b}\right)^2 \geq \frac{25}{2}$.

Solutie: $\frac{x^2 + y^2}{2} \geq \left(\frac{x+y}{2}\right)^2$, pentru $x = a + \frac{1}{a}$, $y = b + \frac{1}{b}$

$$\begin{aligned} \frac{\left(a + \frac{1}{a}\right)^2 + \left(b + \frac{1}{b}\right)^2}{2} &\geq \frac{\left(a + \frac{1}{a} + b + \frac{1}{b}\right)^2}{4} = \frac{1}{4} \left(1 + \frac{1}{a} + \frac{1}{b}\right)^2 = \frac{1}{4} \left(1 + \frac{a+b}{ab}\right)^2 \\ &= \frac{1}{4} \left(1 + \frac{1}{ab}\right)^2 \end{aligned}$$

Dar $ab \leq \left(\frac{a+b}{2}\right)^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{ab} \geq 4 \Rightarrow 1 + \frac{1}{ab} \geq 5$

$$\left(a + \frac{1}{a}\right)^2 + \left(b + \frac{1}{b}\right)^2 \geq \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{ab}\right)^2 \geq \frac{1}{2} \cdot 5^2 = \frac{25}{2}$$

Egalitate pentru $a = b = \frac{1}{2}$

16) Fie $a, b, c > 0$. Sa se demonstreze ca:

$$\frac{ab}{a+b} + \frac{bc}{b+c} + \frac{ac}{a+c} \leq \frac{a+b+c}{2}. \text{ In ce conditii are loc egalitatea?}$$

Solutie: Se aplica inegalitatea $\frac{ab}{a+b} \leq \frac{a+b}{4}$.

17) Fie $a_1, a_2, \dots, a_n \in \mathbf{R}$ și $b_1, b_2, \dots, b_n \in (0, +\infty)$, atunci

$$\frac{a_1^2}{b_1} + \frac{a_2^2}{b_2} + \dots + \frac{a_n^2}{b_n} \geq \frac{(a_1 + a_2 + \dots + a_n)^2}{b_1 + b_2 + \dots + b_n} \quad (\text{Inegalitatea lui H. Bergstrom})$$

Soluție: Din inegalitatea Cauchy – Buniakovski – Schwartz avem:

$$\begin{aligned} & \left(\frac{a_1^2}{b_1} + \frac{a_2^2}{b_2} + \dots + \frac{a_n^2}{b_n} \right) (b_1 + b_2 + \dots + b_n) \\ &= \left(\left(\frac{a_1}{\sqrt{b_1}} \right)^2 + \dots + \left(\frac{a_n}{\sqrt{b_n}} \right)^2 \right) \left((\sqrt{b_1})^2 + \dots + (\sqrt{b_n})^2 \right) \\ &\geq \left(\frac{a_1}{\sqrt{b_1}} \cdot \sqrt{b_1} + \dots + \frac{a_n}{\sqrt{b_n}} \cdot \sqrt{b_n} \right)^2 = (a_1 + \dots + a_n)^2 \end{aligned}$$

18) Daca a, b, c sunt numere reale, atunci:

$$\sqrt{(a+c)^2 + b^2} + \sqrt{(a-c)^2 + b^2} \geq 2\sqrt{a^2 + b^2}$$

Soluție: Folosind inegalitatea lui Minkowschi avem:

$$\sqrt{(a+c)^2 + b^2} + \sqrt{(a-c)^2 + b^2} \geq \sqrt{(a+c+a-c)^2 + (b+b)^2} = 2\sqrt{a^2 + b^2}$$

19) Fie $a, b, c \in (0, +\infty)$ și n numar natural, nenul atunci:

$$\frac{a^{n+1}}{b^n} + \frac{b^{n+1}}{c^n} + \frac{c^{n+1}}{a^n} \geq \frac{a^n}{b^{n-1}} + \frac{b^n}{c^{n-1}} + \frac{c^n}{a^{n-1}} \geq \dots \geq \frac{a^2}{b} + \frac{b^2}{c} + \frac{c^2}{a} \geq a + b + c$$

Solutie: Din $(a^n - b^n)(a - b) \geq 0$ deducem ca $a^{n+1} + b^{n+1} \geq a^n b + ab^n$, adica

$$\frac{a^{n+1}}{b^n} + b \geq \frac{a^n}{b^{n-1}} + a$$

Analog obtinem $\frac{b^{n+1}}{c^n} + c \geq \frac{b^n}{c^{n-1}} + b$ si $\frac{c^{n+1}}{a^n} + a \geq \frac{c^n}{a^{n-1}} + c$.

Adunand aceste inegalitati se obtin inegalitatile in enunt.

20) Daca a, b, c sunt numere reale, pozitive, nenule, atunci:

$$\frac{a+b}{a^2+ab+b^2} + \frac{b+c}{b^2+bc+c^2} + \frac{c+a}{c^2+ac+a^2} \leq \frac{2}{3} \left(\frac{1}{\sqrt{ab}} + \frac{1}{\sqrt{bc}} + \frac{1}{\sqrt{ca}} \right)$$

Solutie: Demonstram ca: $\frac{a+b}{a^2+ab+b^2} \leq \frac{4}{3(a+b)} \leq \frac{2}{3\sqrt{ab}}$ oricare ar fi a, b numere reale

$$\frac{a+b}{a^2+ab+b^2} \leq \frac{4}{3(a+b)} \Leftrightarrow 3(a+b)^2 \leq 4(a^2+ab+b^2) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 3a^2 + 6ab + 3b^2 \leq 4a^2 + 4ab + 4b^2 \Leftrightarrow 2ab \leq a^2 + b^2$$

$$\Leftrightarrow (a-b)^2 \geq 0 \quad (\text{Adevarat})$$

$$\frac{4}{3(a+b)} \leq \frac{2}{3\sqrt{ab}} \Leftrightarrow 2\sqrt{ab} \leq a+b \Leftrightarrow 0 \leq (\sqrt{a}-\sqrt{b})^2 \quad (\text{Adevarat})$$

Avem:

$$\frac{a+b}{a^2+ab+b^2} \leq \frac{2}{3\sqrt{ab}}$$

$$\frac{b+c}{b^2+bc+c^2} \leq \frac{2}{3\sqrt{ab}}$$

$$\frac{c+a}{c^2+ac+a^2} \leq \frac{2}{3\sqrt{ab}}$$

Prin adunarea acestor inegalitati obtinem inegalitatea din enunt. Egalitate daca $a = b = c$.

21) Fie $a, b, c \in (0, +\infty)$ astfel incat $ab + ac + bc = \frac{1}{3}$. Sa se arate ca:

$$\frac{a}{a^2-bc+1} + \frac{b}{b^2-ca+1} + \frac{c}{c^2-ab+1} \geq \frac{1}{a+b+c}$$

Solutie: Din inegalitatea H. Bergstorm avem:

$$\begin{aligned} \sum \frac{a}{a^2-bc+1} &= \sum \frac{a^2}{a^3-abc+a} \geq \frac{(a+b+c)^2}{a^3+b^3+c^3-3abc+a+b+c} = \\ &= \frac{(a+b+c)^2}{(a+b+c)((a+b+c)^2-3(ab+bc+ca))+a+b+c} = \frac{(a+b+c)^2}{(a+b+c)^3} \\ &= \frac{1}{a+b+c} \end{aligned}$$

22) Fie $a, b, c \in (0, +\infty)$ astfel incat $a \geq b + c$. Sa se arate ca

$$(a+b+c) \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right) \geq 10$$

Solutie: Fie $E(a, b, c) = (a+b+c) \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right)$, atunci :

$$E(a, b, c) = 3 + a \left(\frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right) + \frac{1}{a} (b+c) + \frac{b}{c} + \frac{c}{b}$$

Din $\frac{1}{b} + \frac{1}{c} \geq \frac{4}{b+c}$ deducem ca:

$$E(a, b, c) \geq 5 + \frac{4a}{b+c} + \frac{b+c}{a}$$

Notam $\frac{b+c}{a} = t$ avem $t + \frac{4}{t} \geq 5$, deoarece $t \leq 1$, de unde $E(a, b, c) \geq 10$.

Folosirea inegalitatilor in rezolvarea unor ecuatii, sisteme

1. Rezolvati ecuatia $\left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)(2 + \sqrt{x^2 - 1}) = 4$.

Solutie: $x > 0$

$$x^2 - 1 \geq 0 \quad \Leftrightarrow \quad |x| \geq 1 \quad \Leftrightarrow \quad x \in (-\infty, -1] \cup [1, +\infty) \quad \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow x \in [1, +\infty)$$

$$\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \geq 2 \quad \text{si} \quad 2 + \sqrt{x^2 - 1} \geq 2, \text{ deci } \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)(2 + \sqrt{x^2 - 1}) \geq 4 \quad \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)(2 + \sqrt{x^2 - 1}) = 4 \quad \text{daca} \quad \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} = 2 \quad \text{si} \quad 2 + \sqrt{x^2 - 1} = 2$$

$$\Rightarrow x = 1$$

$$S = \{1\}$$

2. Rezolvati ecuatia:

$$x^4 + \frac{1}{x^4} = \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}$$

Soluție: oricare ar fi $a \in \mathbf{R} - \{0\}, a^2 + \frac{1}{a^2} \geq a + \frac{1}{a}$

$$\Leftrightarrow a^4 + 1 \geq a^3 + a \quad \Leftrightarrow a^4 - a^3 - a + 1 \geq 0 \quad \Leftrightarrow (a^3 - 1)(a - 1) \geq 0$$

$$\Leftrightarrow (a - 1)^2(a^2 + a + 1) \geq 0. \text{ Egalitate pentru } a = 1$$

Pentru oricare ar fi $x > 0$

$$x^4 + \frac{1}{x^4} \geq x^2 + \frac{1}{x^2} \geq x + \frac{1}{x} \geq \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \quad \Leftrightarrow x^4 + \frac{1}{x^4} = \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \quad \Leftrightarrow x = 1$$

3. Rezolvați în $\mathbf{R}$ sistemul:

$$\begin{cases} x^2 + u = yz \\ y^2 - u = xz \\ z^2 = xy \\ x^3 + y^3 + z^3 + u^3 = -3 \end{cases}$$

Din primele trei ecuații: $x^2 + y^2 + z^2 = xy + xz + yz \Rightarrow$

$$\Rightarrow x = y = z \Rightarrow x^2 + u = x^2 \Rightarrow u = 0$$

$$\begin{cases} x^3 + y^3 + z^3 = -3 \\ x = y = z \end{cases} \Rightarrow x = y = z = -1$$

4. Fie $x, y \in \mathbf{R}$ astfel încât $x^2 + y^2 = x + y + 1$. Determinați valoarea maximă și minimă a numerelor x și y .

Soluție: $4x^2 + 4y^2 = 4x + 4y + 4 \Leftrightarrow 4x^2 - 4x + 1 + 4y^2 - 4y + 1 = 6$

$$(2x - 1)^2 + (2y - 1)^2 = 6 \Rightarrow \begin{cases} (2x - 1)^2 \leq 6 \\ (2y - 1)^2 \leq 6 \end{cases} \Rightarrow$$

$$|2x - 1| \leq \sqrt{6} \quad \Leftrightarrow \quad \begin{cases} -\sqrt{6} \leq 2x - 1 \leq \sqrt{6} \\ \frac{1-\sqrt{6}}{2} \leq x \leq \frac{1+\sqrt{6}}{2} \end{cases}$$

Analog $\frac{1-\sqrt{6}}{2} \leq y \leq \frac{1+\sqrt{6}}{2}$.

Probleme propuse

1) $2 \leq \frac{x}{[x]} + \frac{[x]}{x} < \frac{5}{2}$, oricare ar fi $x \in [1, +\infty)$

unde cu $[x]$ s-a notat partea intreaga a numarului x

2) a) $\frac{1}{2} < \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n} < 1$

b) $1 < \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{3n+1} < 2$, oricare ar fi $n \geq 2$

c) $\sqrt{2} + \sqrt{6} + \dots + \sqrt{n(n+1)} < \frac{n(n+2)}{2}$, oricare ar fi n numar natural, $n \neq 0$

3) $x^4 - x + \frac{1}{2} > 0$, oricare ar fi x nr real

4) $\frac{\sqrt{6}}{5} + \frac{\sqrt{10}}{9} + \dots + \frac{\sqrt{2n(2n+1)}}{4n+1} < \frac{n}{2}$

5) $\sqrt{x^2 + y^2} + \sqrt{y^2 + z^2} + \sqrt{z^2 + x^2} \geq \sqrt{2}(x + y + z)$, oricare ar fi x, y, z nr reale

6) $x^4 + x^3 + x^2 + x + 1 > 0$, oricare ar fi x nr real

Prof. Timohe Tumac Gheorghe
Colegiul Național Emil Racoviță Iași

7) Dacă $a, b, c > 0$, astfel încât $a + b + c = 2\sqrt{abc}$, atunci $a^2 + b^2 + c^2 \geq 4\sqrt{abc}$.

8) Dacă $a, b, c > 0$ cu $a + b + c = 1$, atunci $a^2 + b^2 + c^2 < 1$.

9) Să se arate că $\frac{1 \cdot 2}{3^2} + \frac{2 \cdot 3}{5^2} + \frac{3 \cdot 4}{7^2} + \dots + \frac{999 \cdot 1000}{1999^2} < 2 \cdot 5^3$.

10) Oricare ar fi $x, y, z > 0$ avem:

$$\frac{x}{x+2y+2z} + \frac{y}{y+2x+2z} + \frac{z}{z+2y+2x} \geq \frac{3}{5}$$

11) $abc(a+b+c) \leq a^4 + b^4 + c^4$, a, b, c numere reale

12) Oricare ar fi x, y, z numere reale avem:

$$3x^2 + 3y^2 + 3z^2 + 12 \geq 4\sqrt{3}(x+y+z)$$

13) Oricare ar fi a, b, c numere reale, pozitive, nenule avem:

$$\frac{a^3}{b} + \frac{b^3}{c} + \frac{c^3}{a} \geq \frac{1}{3}(a+b+c)^2$$

14) $\frac{\sqrt{x}}{(x+y)(x+z)} + \frac{\sqrt{y}}{(y+x)(y+z)} + \frac{\sqrt{z}}{(z+y)(z+x)} \leq \frac{3}{4} \frac{1}{\sqrt{xyz}}$, x, y, z numere reale,

pozitive, nenule

15) Demonstrați că dacă $x, y, z \in (0, +\infty)$, atunci :

$$\frac{1}{x+2y+3z} + \frac{1}{y+2z+3x} + \frac{1}{z+2x+3y} \geq \frac{3}{2(x+y+z)}$$

16) Aflați numerele reale x cu proprietatea că $|x+1| + |x-1| = 2$